Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6849

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Çarşamba 8 Eylül 1943

Parti Grupunda

Hariciye Vekili dün iki saat süren etraflı beyanatta bulundu

Numan Menemencioğlu Meclis kürsüsünde

Ankara 7 (a.a.) — Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grupu bugün (7/9/1943) saat 15 te reis vekillerinden Balıkesir meb'usu General Kâzım Özalpın reisliğinde toplanmıştır. Celsenin açılmasını müteakıb kürsüye gelen Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu Büyük Millet Meclisinin faaliyetine fasıla verdiği tarihten itibaren geçen müddet içinde memleketimizi ilgilendiren haricî hâdiseler hakkında iki saat süren etraflı izahatta bulunmuş, büyük alâka ve sürekli alkışlarla karşılanan bu beyanatı müteakıb ruznamede başka bir madde olmadığından saat 17 de celseye son verilmiştir.

Anahtar kimde?

Politika muvaffakıyetlerinin sihirli anahtarını belinde taşıyan, hariciye nazırı değil, başkumandandır. (Sulh istersen harbe hazırlan) diyen Lâtin atalar sözü, bu hakikatin binlerce yıl önce çerçevelenmiş açık bir ifadesidir.

1934 ten 1939 a kadar, Almanya, arka arkaya kazandığı bütün zaferleri, genc ve gürbüz bir ordu kurabilmiş olmasına borclu idi. Ren'in sol kıyıları bu sayede işgal edilmiş, Versailles zincirleri bu sayede kırılmış, Avusturya ve Çekoslovakya bu sayede ortadan kaldırılmış, dünyanın dörtte üçüne hükmeden Britanya İmparatorluğu Başvekili bu sayede üç dört defa Hitler'in ayağına kadar gitmek zorunda bırakılmıştı.

Ancak, herşeyde olduğu gibi ata sözlerinde de ölçüyü aşmanın bazan insana tehlike getirebileceği anlaşılıyor. Altı ayda bir yeni isteklerle eski galiblerinin yüreğini sızlatan Almanya, nihayet bir gün onların sabrını tüketeceğini düşünmüş müydü, bilinemez. Yalnız, şu var ki Danzig davasındanberi, Alman başkumandanlığı, politika başarılarının zararsız ve sihirli anahtarını iç cebine koymuş ve beline barut kokulu bir tabanca yerleştirmeyi tercih etmiştir.

Bununla beraber, sulh zamanlarında büyük bir hakikat payı taşıyan yukarıki prensipi harb devrine tatbik edersek, kıymetinden birşey kaybetmediğini, hatta çok defa realiteye daha da uygun düştüğünü görürüz. Almanyanın harb gücü hakkında kulaktan dolma bir takım bilgiler edinen eski galibler, tatkatleri yettiği nisbette fedakârlık yapıp da nihayet silâha sarılmak zorunda kalınca, geri kalan küçük ve orta devletlerden bir çoğu, politika sahasında arkalarını kuvvetli tarafa dayamak uğrunda birbirlerile yarışa girdiler. Alman başkumandanlığının artık ehemmiyet vermeden iç cebine attığı politika anahtarı orada bile iş görüyor, hatırı sayılır başarılar elde ediyordu.

Fakat harb hareketleri yıldan yıla uzayıp gittikçe ve Almanya, belindeki barut kokulu tabanca ile zafer perisini saklandığı yerden çıkaramayınca, politika anahtarı da günden güne paslanmağa yüz tuttu. Buna karşılık Müttefikler cephesinde, askerlik başarılarına uygun olarak bir çok siyasî imkânlar belirdiğini görüyoruz. Yalnız bu imkânları onlar hesabına kurcalayacak olan sihirli anahtar kimdedir, henüz belli değil.

Bugün üç müttefikten her biri harb meydanlarında at oynatan bir manzara gösteriyor. Şarkta Ruslar, ağır ağır ve adım adım ilerliyorlar. Alman kaynaklarının bildirdiği yüksek kayıblara rağmen bu ilerleyiş, Rus harb gücünün, hiç değilse felce uğramaktan uzak bulunduğuna bir işaret sayılabilir. Akdenizde İtalya yarımadası taarruza uğramıştır ve öyle görünüyor ki buraya çıkan Anglo - Sakson kuvvetlerinin geri dönmeğe niyetleri yoktur. Atlantikteki deniz harbinde de beş buçuk aydır İngilizler ve Amerikalılar üstünlüğü ele geçirmişlerdir.

Yazının başında kaydettiğimiz prensipe göre yarınki politika muvaffakıyetlerinin anahtarı Müttefikler tarafında bulunmak gerekiyor.

Evet Müttefiklerde, fakat hangisinde? Harb sona ermeden önce bu suale dair ileri sürülecek bütün cevab faraziyeleri herhangi bir kıymet taşımaktan uzak kalmağa mahkûmdur. Ne harbin, ne de harb sonrasının dünyaya ne şekilde ve nasıl bir gelişme imkânı hazırladığını bilmediğimize göre bu hususta şimdiden ne söylense boştur.

Yalnız şu da var ki, dış görünüşe nazaran Müttefikler tarafına geçtiği sanılan politika anahtarının bir gün hiç umulmadık bir anda gene Almanyanın eline düşmesi bütün bütün imkânsız sayılamaz. Yerinde ve zamanında şiddetle kendini gösterecek olan bir Alman nüdafaasını böyle bir sürprizin biz ilk şartı sayıyoruz,

NADİR NADİ

Şiddetli yağmurlar

Tavşancıl ile Dil iskelesi arasındaki köprüyü su bastı

Şimendifer münakalâtı durdu, Ankara yolcuları vapurla Derinceye götürüldü

Evvelki gün başlıyan yağmur, dün geç vakte kadar, hemen fasılasız denecek şekilde ve arasıra şiddetini pek ziyade artırarak devam etmiş, yağmurlardan husule gelen seller, bilhassa Dil iskelesi ve Tavşancılda tren hattını basarak büyük hasarlara sebeb olmuş, Dil iskelesindeki köprünün ayakları uçmuş, bu yüzden Haydarpaşa ile tren muvasalası kesilmiştir. Bundan başka Hereke ile Tavşancıl arasında bir marşandiz trenini de seller basmış ve sellerin şiddetinden dört vagon devrilmiştir.

Dil iskelsindeki köprünün yıkılması dolayısile, dün akşam şehrimizden hareket edecek olan ekspres ve Adapazarı trenleri kalkamamıştır. Haydarpaşa garındaki oparlörlerle yolculara vaziyet anlatılmış ve bir müddet beklemeleri bildirilmiştir. Alınan malûmat, sellerin bastığı kısımdaki tahribatın pek geniş olduğunu gösterdiğinden, katarların hareketine imkân olmadığı anlaşılmış ve bekleşmekte olan yolcular, saat 24 te Haydarpaşadan kalkan bir vapurla Galata rıhtımına götürülerek, arzu edenlerin Marakaz vapurile Derinceye gidecekleri bildirilmiştir. Bu vapur limanımızdan sabaha karşı Derinceye hareket etmiştir. Marakaz vapuru Derincede bulunan yolcuları alarak bugün şehrimize getirecektir.

Haydarpaşa istikametine gelen katarlara gelince Adapazarı, Konya trenleri dün İzmitte bekletilmiş, bunlara Samsun, Erzurum ve nihayet sabahleyin Ankara katarları da katılmıştır.

Sellerin tahrib ettiği kısmı tetkik için heyetler gönderilmekle beraber, Haydarpaşa ve İzmitten tamir ekipleri de sevkolunmuştur. İlk tahminler, yolun, üç günden evvel açılamıyacağı merkezindedir. Tren yolunu basan seller şimdiye kadar misli görülmemiş bir şiddettedir.

Diğer taraftan dünkü şiddetli ve sürekli yağmurun devamı sırasında şehrin muhtelif yerlerine yıldırımlar düşmüş, bunlardan biri Rumelikavağında bir çınar ağacını yakmış, diğeri de Heybeliadada Marika'nın evinin üst katında yangın çıkarmıştır.- Yangın, itfaiye tarafından başlangıçta söndürülmüştür. Nüfusça zayiat yoktur.

Cenubî İtalyada yeniden 12 kasaba işgal edildi

Müttefik tebliği, Mihver mukavemetinin azalmakta olduğunu bildiriyor

İtalyan ordularının kumandasını eline alan Veliahd Prens Umberto

Şimal Afrika Müttefik umum karargâhı 7 (a.a.) — Bugünkü tebliğ:

Kıt'alarımız düşmanın büyük ölçüde yaptığı tahribata ve arazinin zorluklarına rağmen dün de ileri hareketlerine devam etmişlerdir. Palmi ve Delianuava zaptedilmiştir. Düşmanın mukavemeti zayıftır. Kıt'a üzerindeki kuvvetlerimiz durmadan artmaktadır.

Zaptedilen diğer kasabalar

Şimal Afrika Müttefik umum karargâhı 7 (a.a.) — 8 inci ordu pazartesi günü 12 kadar şehir almıştır. San Stefano'dan başka ele geçirilen yerler şunlardır: Kalanna, San Roberto, Fiumara, Santa Lucia, Rosali, San Rocco, Müsüala, Laganadi ve Santo Alessio.

İtalyan tebliği

Roma 7 (a.a.) — İtalyan tebliği:

Son defa ve muntazam bir surette Calabria sahil bölgesinde yapılan geri çekilme hareketi esnasında düşman öncü kuvvetlerile müdafaa ardcı kuvvetlerimiz arasında şiddetli muharebeler cereyan etmiştir.

Sicilya sularında uçaklarımızdan biri bir düşman gemisini torpillemiştir. Alman uçakları Bizerte limanına çok sayıda bomba atmışlardır.

Kütle halinde ehemmiyetli dört motörlü hava teşkilleri Napoli şehrinin merkezile Napoli ve Salerno eyaletlerindeki kasabalara hücum etmişler ve ağır hasarlara sebeb olmuşlardır.

4 düşman uçağı düşürülmüştür.

Batı Avrupaya yapılacak ihracın kumandanı

Beyrut 7 (a.a.) — Bir Washington haberi, Avrupa kıt'asına İngiliz adalarından başlıyarak taarruz edecek olan kuvvetlerin başkumandanlığına General Marshall'ın tayin edildiğini bildirmektedir.

Beklenen yeni ihraclar

Stockholm 7 (E.P.) — Amerikan ajanslarının pazartesi akşamı Cezayirden verdikleri bir habere göre yedinci ordunun büyük bir kısmı pazartesi gecesi gemilere bindirilmiştr. Cezayir ve Oran'dan gelen diğer haberlerde İngiliz ve Amerikalıların Akdeniz sahasında yakında yeni bir harekete geçecekleri ihtimaline işaret edilmektedir. Ayni haberlere nazaran Malta, Sicilya ve şimal Afrika sahilleri arasında kuvvetli hava faaliyeti hüküm sürmektedir.

Üç devlet konferansı

Roosevelt, Churchill ve Stalin yakında buluşacak

Londra 7 (Radyo) — Sovyet Birliği Başvekili Stalin ile İngiltere Başvekili Mr. Churchill ve Amerika Cumhur Reisi Mr. Roosevelt'in yakında görüşmeleri için sarfolunan gayretlerin müsbet bir netice vermek üzere olduğu Washingtondan bildirilmektedir. Mr. Roosevelt, bugün gazetecilere bu yolda sözler söylemiştir. Önümüzdeki bir kaç gün içinde vaziyetin büsbütün tavazzuh etmesi bekleniyor.

Churchill, Washingtona döndü

Washington 7 (a.a.) — Rooseveltin kâtibi Stefen Early, Churchill'in bu sabah erkenden Washingtona döndüğünü söylemiştir

ŞARKTA SOVYET İLERLEYİŞİ

Donetz ve Harkof kesimlerinde çok şiddetli savaşlar oluyor

Sürekli yağmurlar başladığından Kubandaki muharebeler hafifledi

Bir habere göre Alman cephesi ikiye bölündü

Rus kıt'aları Kiyef üzerine yürüyor, Stalino şehrinin de dış mahallelerine girildi

Moskova 7 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

7 eylûlde kıt'alarımız Donetz havzasında taarruzlarını muvaffakıyetle inkişaf ettirerek 10-20 kilometre kadar ilerlemişler ve 90 dan fazla meskûn mahalli işgal etmişlerdir.

Dakmaş istikametinde muvaffakıyetle taarruzlarını geliştirmeğe devam eden kıt'alarımız 10-15 kilometre kadar ilerliyerek 150 meskûn mahal işgal etmişlerdir. Bunların arasında Çernikof bölgesinin idare merkezi olan Baturin bulunmaktadır.

Briansk'ın cenubunda muvaffakıyetle

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Şark cephesinde Sovyet tanklarının bir hücumu

Almanya üzerinde

Evvelki gece büyük hava muharebeleri oldu

Bir çok şehirler bombalandı, Müttefikler 52 uçak kaybetti

Londra 7 (B.B.C.) — İngiliz ve Amerikan hava kuvvetleri 36 saat içinde Almanya üzerine devamlı ve büyük akınlar yapmıştır. Dün gece İngiliz hava kuvvetlerine mensub ağır bomba uçakları Münih'e mütekâsif ve şiddetli bir hücum yapmışlardır. Bombardıman 30

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Uzakdoğuda

20 bin Japon askeri sarıldı

Harekâtı, Gl. Mac Arthur tayyareden idare ediyor

New-York 7 (a.a.) — Bir harb muhabirinin bildirdiğine göre, General Mac Arthur, uçankalesinin içinden Laedeki harekâtı muntazaman idare etmektedir. Av uçakları bu uçankaleye refakat etmektedirler. Japonlar tamamile gafil avlanmışlardır. Cenub Pasi.

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Askerî vaziyet

Şark cephesinde yeni vaziyetler

Yazan: Emekli General **H. Emir Erkilet**

İki gün evvel gazetelerde Berlin Enternasyonal haber ajansının verdiği bir haber vardı: Bazı Sovyet deniz kuvvetleri Fin körfezinin cenubunda Luga koyunun doğu kıyılarında Rutschi yakınlarına büyük kuvvetler çıkarmağa teşebbüs etmişler; fakat kanlı bir surette ve zayiatla geri atılmıştır.

Rutschi Leningradın 100 küsur Km. batılarında ve eski Rus başkendini batıdan muhasara eden Alman ordusunun gerilerindedir. Rus çıkarması muvaffak olup çıkan kuvvetler cenuba doğru biraz mesafe kazanabilseydi nihayet Narwadan Leningrada giden demiryolunu kesip bozabilirdi. Fakat anlaşılan hiç bir şey olmamış ve çıkarma komandosunun tenkil olunamıyan bakiyyesi gemilere binip gitmiştir. Bununla beraber Rusların, doğu kısmında olsa da, hâlâ Baltık denizinde hareketlere ve çıkarma teşebbüslerine muktedir olmaları pek dikkate değer olmak gerektir.

Atlas Okyanusuna denizaltılarile ve korsan denizüstü gemilerile hâkim olmak ve İngiltereyi aç bırakmak iddiasında bulunan Almanların Batlık denizinde ve Finlandiya körfezinde hâlâ tam ve kat'î bir hakimiyet tesis edememelerinin baş sebebi, şüphesiz 1941 yazı sonunda Leningradı zapt için bir miktar zayiatı göze alamamalarıdır. Fakat Leningradı o zaman o müthiş hızla ilerliyen Alman ordularına zaptettirmiyerek, muhasarası zaptından çok daha güç olan Sovyet Rusyanın en büyük işçi şehrini sarmağa kalkışmakla Almanyanın uğradığı yalnız bununla kalmaz. Leningrad eğer 1941 de zaptolunabilseydi Finlandiyanın durumu asılı kalmaz ve doğu cephesinde umumî askerî vaziyet Almanlar için bugün olduğu derecede tehlikeli bir hal almazdı.

Sovyet - Alman cephesinde harekâtın son inkişaflarını gösterir harita

(Arkası Sahife 2 sütun 4 te)

Uzakdoğu harbinden resimler: Yeni Ginede bir hava defi topu nakleden Amerikan askerleri

Partimizin yıldönümü

Yarın memleketin her tarafında büyük törenle kutlanacak

Cumhuriyet Halk Partisinin kuruluşunun 20 nci yıldönümü münasebetile yarın memleketimizin her tarafında ve şehrimizde Halkevlerinde büyük merasim yapılacak; Partimizin kuruluşundan bugüne kadar memleketimize yaptığı hizmetler etrafında konferanslar verilecektir.

İstanbuldaki Halkevleri, yıldönümünü kutlamak üzere zengin programlar hazırlamışlardır. Eminönü Halkevinin hazırladığı programa göre, merasim yarın saat 21 de yapılacaktır. İstiklâl marşından sonra edebiyat kolundan Tarık Zafer Tunaya bir konferans verecek, müteakıben temsil kolu rejisörü İ. Galib Arcanın idaresinde (Fedakârlık) piyesi temsil edilecektir.

Beşiktaş Halkevindeki merasim saat 21 de yapılacak, Parti kaza idare heyeti reisi Zühtü Çubukçuoğlu Partimizin hizmetlerini izah eden bir hitabede bulunacaktır. Bundan sonra halk şarkıları söylenecek, millî oyunlar oynanacaktır.

Beyoğlu Halkevinde saat 18 de İstiklâl marşile başlıyacak olan merasimde Baro reisi profesör Mekki Hikmet Gelenbeğ, Partimizin tarihi ve değerli hakkında bir konferans verecek, bunu millî oyunlar takib edecektir.

Şehrimizdeki diğer Halkevlerinde de ayni şekilde toplantılar yapılarak Partimizin yıldönümü kutlanacaktır.

Başvekil bir nutuk söyliyecek

Ankara 7 (Telefonla) — Cumhuriyet Halk Partisinin 21 inci yıldönümü münasebetile, Başvekil Şükrü Saracoğlunun bir nutuk söyliyerek, Partinin 21 sene zarfındaki faaliyeti hakkında izahat vermesi muhtemeldir.

İtalyada kaynaşma

Bazı şehirlerde yeniden sulh nümayişleri yapıldı

Ankara 7 (R.G.) — Dün Roma radyosunda garib bir hâdise olmuştur. Spiker konuşurken birdenbire durmuş ve şu cümleyi sarfetmiştir: «Kayıdsız ve şartsız dahi olsa sulh istiyoruz!». Bunu müteakıb radyo programı tatil olunmuştur.

Londra ve Washingtona giden Papalık mümessilleri

Roma 7 (E.P.)— Roma efkârı umumiyesi Vatikan'dan Anglo-Amerikan memleketlerine giden Galeazzi ve Fummi'nin bu seyahatlerile son derece meşgul olmaktadır. Her ne kadar Vatikan bunların her birinin kendi iştigal sahası

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Temyiz Mahkemesi Reisinin hitabesi

Halil Özyörük hukukî meselelerimizin esaslarını parlak bir şekilde izah ve tahlil etti

Mahkemelerin yeniden işe başlamaları münasebetile Ankarada yapılan toplantıda Temyiz mahkemesi reisi Halil Özyörük'ün verdiği hitabenin baş tarafını dünhkü nüshamızda neşretmiştik. Bu güzel hitabenin geri kalan kısmını aşağıda bulacaksınız:

Fakat medenilik namına memleket toprağına, bu toprakta gelişmiyecek olan bir fidan dikmekten de kaçınmak gerekiyordu. Onun içindir ki, büyük cumhuriyet kanunlarile memleketimiz için yabancı hukukların benimsenmesi meselesi ortaya çıkmıştır. Şu anda bu meselenin münakaşasını yapmak niyetinde olduğum zannedilmesin. Esasen bu meselede reyler bellidir.»

Sayın Temyiz reisi burada bazı tarihî olaylara temas ederek islâm fetihlerinden hukukî misaller getirmiş ve bütün meselenin yabancı kanunu alan memleket hâkimlerinin onu nasıl ve ne yolda tatbik edeceklerinden ibaret olduğunu söyledikten sonra demiştir ki:

«— Hâkimlerimizin yüksek vasıfları, yeni hukukun yabancı âlemine intibakta bocalamaksızın şerefle başarıya varmalarını mümkün kılmış ve memleketi muhtemel bir sarsıntıdan korumuştur.

Bugün hâkimlerimiz, kanunların tefsirinde bu içtihadlardan ve mevcud müellifattan büyük ölçüde faydalanabilmektedirler. İleriki senelerde bu faydalanma daha geniş ölçüde olacaktır. Bundan sonra, yeni kanunlarımızın yürümeğe başlaması, her memlekette olduğu gibi bizde de mevzu hukuk sistemine bağlı yeni meseleler ortaya koydu.

Bu meselelerin özü şöyle anlatılabilir:

«Kanunlarmızda ihtiyaclara uymıyan bir çok noktalar vardır. Binaenaleyh, bu kanunlarda değişiklikler yapılması icab eder.»

Üzerlerinde değişiklik yapılması teklif olunan kanunlar, hemen hemen tekmil büyük kanunlarımızdır.

Bunların değiştirilip değiştirilmemesi mahkemelerce tatbiklerinden alınacak neticelere bağlıdır.

Yürk kanunu medenisi hakkında yazılan ve söylenenler çok oldu. Garibdir ki teknıil neşriyat, aile ile doğrudan doğruya veya dolayısile ilgili meselelere dokunmakta ve kanun hükümlerini memlekete yakıştırmamaktadır. Halbuki Türk kanunu medenisinin vazı hikmeti aileye verdiği yeni ve modern düzendedir.

Herhangi bir kanun hükmü, şu veya bu davacı tarafından beğenilmiyebilir. Hatta pek çok hak iddiacılarının itirazına uğrıyan kanun hükümleri bulunabilir. Lâkin, bu hükümlerin varlığı hakkın yerine gelmiyeceği anlamına alınmamalıdır. Mahkemenin, hâkimin kanunu ne yolda anlıyacağını beklemek gerektir.»

Temyiz Reisi, bundan sonra, her kanundan mutlak bir adalet beklemenin doğru olamıyacağına işaret etmiş, millî bünyeye uygun değilmiş gibi görünen kanunların, yabancı menşeli dahi olsa, bunları Türk hukuk anlayışına göre tefsir etmek hâkimin işi olduğunu bu itibarla kanunda değişiklik istemek için herşeyden önce belirmiş, kaza içtihadlarına ihtiyac olduğunu, ancak bunların teşekkülü için henüz kâfi zaman geçmediğini, bu sebebden Türk kanunu medenisinin değiştirilmesi yolundaki teklifler, inkılâbcı bir zihniyete aykırı görülebileceği kadar mevsimsiz ve mesnedsiz olduğunu belirtmiş, ve sözü kanunun hiç tatbik edilmemiş hükümlerine ve bu arada karı koca mallarının idaresi usullerinin kanunî usul dışında kalanlarına getirerek, medenî kanunda değişiklik teklifi olsa olsa bu hükümlerin kaldırılması temennisi şeklinde yapılabileceğini, ancak diğer bazı büyük kanunlarımızın da sadece gözden geçilrilmesi içtihadın mevcud kararsızlıklardan kurtulmasına yardım edeceğini, bu aykırılıkların tesbiti kanun yapıcısının bileceği iş olduğunu, Türk ceza kanunu ile ceza muhakemeleri usulü kanunu arasındaki zıddiyetler bulunduğu iddiasına gelince: Filhakika menşeleri ayrı olan bu kanunların bazı hükümleri arasında var gibi görünen bazı uymamazlıkların zaman zaman ilmî içtihadlarla telif edilmiş olduğunu söylemiş ve diğer kanunlarımıza da temas ederek bunlar hakkında da çok vâkıfane bir şekilde uzun tefsirlerde bulunduktan sonra Millî Korunma kanununu bahis mevzuu ederek kanunun mal alıp satanları, ev sahiblerile kiracıları ilgilendiren hükümlerini izah etmiş, kanunun, taciri, satıcıyı daha iyi bir insan yapmak gayesini takib ettiğini, hâkimin ödevi, kanunda yazılı hükmî olaylara tatbik etmekten ibaret olduğunu, adaletle akıl ve mantığın, kanun metninin modern hayatın gerçeklerine uydurulmasını emrettiğini hâkimin bunu tam bir istiklâl ile yaparken yaşadığı zamanın zihniyetini ve ihtiyaclarını yakından ele almak zaruretinde bulunduğunu izah etmiş, ve bütün bu işlerde yüksek temyiz mahkemesinin rolüne ehemmiyetle işaret ederek bunların başlıca 1 - Hukuk yaratmak, 2 - İçtihad birliğini sağlamak esaslarına dayandığını, hâkimden topluca beklenen hizmeti alabilmek için ona adeta kanun yapıcısı imiş gibi hareket etmek kudretini vermek gerektiğini, ancak hâkimin de unutmaması icab eden noktaların bulunduğunu hatırlatarak, Temyiz mahkemesine müracaat şekillerini anlatmış, bazı hallerin temyizî ödevlerini yapmaktan alıkoyduğunu, bu yüzden temyiz yolunun fevkalâde bir yol olmaktan çıktığını ve adi bir yol olmak istidadını gösterdiğini, ileride adalet kapılarına müracaatlerin daha da artacağını ve bundan dolayı memleket ihtiyacını karşılıyacak yeni bir teşkilât kanununun kurulması zamanı geldiğini söylemiş ve hâkimlerden aranan vasıfları anlatırken şöyle demiştir:

«— Doğru bir adalet fikri taşımak ve daima adaleti muzaffer kılmak arzusuna sahib olmak. Bunun için hâkimin kendisine sunulan davanın aydınlanmasına yarıyacak bütün noktaları araştırması ve bunları bulduktan sonra, karar vermeği düşünmesi lâzımdır. Bundan başka hâkimde yüksek bir zekâ bulunması, anlayış ve sezişinin kuvvetli olması, kavrayış ve bilgisinın geniş bulunması şarttır.»

Temyiz mahkemesi reisi, hâkimlerimizden, tam bir vazifeseverlik, yüksek bir kalb ve vicdan istediğini çünkü hâkimin herşeyden önce mükemmel bir insan olması lâzım geldiğini söylemiş, ve bu kadar vasıfların bulunması arzu edilen hâkime maişet refahını ve hayat seviyesini temin etmekte gecikilmiyeceğini, söylemekle sevindiğini kaydetmiş, ve adaleti tatbik etmek üzere yetişirilmiş genc elemanların mesleken uzaklaştıklarını görmekle duyduğu üzüntüyü de izah ederek sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Yüce hâkimler! Sizlere yeni çalışma yılınız için başarılar ve tam bir enerji ve esenlik dilerken, törenimize onur verenleri de saygı ile selâmlarım.»

Şehir haberleri

İkramiye alan gümrük memurları

Vekâlet her ay mühim miktarda ikramiye tevzi ediyor

Görülen lüzum üzerine, İnhisarlar Başmüdürlüklerile İnhisar idaresinin diğer şube müdürleri arasında geniş ölçüde nakil ve tahviller yapılmaktadır. Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti, en başta gelen bir iş olarak, gümrüklerde, iş sahiblerile muayene memurları arasındaki teması kesmek için yeni bir formül bulmuştur. Bu formüle göre, ithalâtçı tüccar, bundan sonra tıpkı bankalarda olduğu gibi, evrakını İdareye tevdi edecek ve bütün muamele kendiliğinden yürüyüp ikmal edildikten sonra, tesbit edilen muayyen günde, gümrük resmini yatırarak çıkış ambarından malını alacaktır. Bu sayede, yalnız ahlâki bakımdan değil, iş sistemi noktasından da gümrüklerimizdeki ithalât ve ihracat işleri, sürat ve emniyet kazanmış olacaktır.

İnhisarlar Vekâleti; bugüne kadar, iş başında faaliyeti görülen ve sicillerinde bozukluk olmıyan gümrük muayene memurlarına, ikramiye dağıtmak sistemini de kabul etmiş ve geçen ağustos ayı içinde yalnız merkezdeki memurlara 15 bin lira tevzi etmiştir. Eylûl ayı sonu için merkez ve mülhakattaki memurlara daha 35 bin liralık ikramiye verilecektir. Bu memurlar arasında bir defada 400 lira ikramiye alanlar vardır.

İnhisarlar Vekâletinin, memurlarını terfih için daha başka tasavvurları da vardır. Bunlar da peyderpey tatbik edilecektir.

Kömür tevziatı bugün başlıyor

Kömür Tevzi müessesesi bu sabahtan itibaren halka da kok tevziatına başlıyacaktır. Her gün için 1500 beyanname numarası ilân edilmiştir. Dağıtılmış olan 110 bin beyannameden 65 bini müesseseye iade edilmiş, bunun 19 bini ordinosunu sabit gelirli olarak aldığından mevcud 46 bin beyanname kalmıştır. Bu hesaba göre günde 600 - 700 kişi kömür alabilecektir. Sabit gelirlilerden istihkakını alamamış olanlarla numarası ilân edilen günde müracaat edememiş bulunanların muamelelerine öğleden sonra bakılacaktır.

Kaloriferli apartımanlarla resmi dairelere yüzde yirmi maden kömürü karışık kok istihkakları karnelerile peyderpey verilmektedir.

Moskova ve Vichy elçilerimiz

Moskova sefirimiz Hüseyin Ragıb dün Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir. Hüseyin Ragıb bugünlerde yeni vazifesi başına hareket edecektir.

Yeni Vichy elçimiz Şevki Berker de yeni vazifesine hareket etmiştir.

Serbest hububat satışı

Toprak mahsullerinden alınmakta olan devlet hissesinin tesellüm işi süratle başarılmaktadır. Kısa bir müddet sonra İstanbula serbest hububat sevkiyatı müsaadesi verilebilecektir. Bu suretle bulgur, un ve mısır fiatları düşecektir. Toplanan bütün mahsul ambarlanmıştır.

Makarna fabrikatorları eskisi gibi Ofis hesabına çalışacaklardır. Mahsul bol ve unlar da ucuz temin edildiği için makarnalar 65 kuruşa satılabilecektir.

Ramazan 8 Çarşamba

	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasatî	1 12	16 48	19 31	21 07	4 50
Ezanî	5 40	09 17	12 00	1 34	9 18

Askerî vaziyet

Şark cephesinde yeni vaziyetler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

1941 de Leningradın zaptı dolayısile Almanların her nedense ettikleri imsâk onlara hem pahalıya mal olmuştur, hem de daha çok mal olacaktır.

Leningrad, Wolchow nehri ve İlmen gölü bölgelerinde bitip tükenmiyen Rus taarruzları son haftalarda tamamile durmuştur. Fakat buna mukabil doğu cephesinin yarısından fazla olan ve Smolensk'in cenub doğularından Azak denizi yakınlarına kadar uzanan takriben 800-900 Km. cenub kesimlerinde Rus taarruzları ve Alman gerilemeleri devam ediyor. Buna Almanlar oynak müdafaa savaşları adını veriyorlar.

Rus taarruzları, başlıca beş istikamette muhtelif stratejik hedeflere varmak azmile yapılmaktadır. En cenubda Ruslar umumiyetle Voroşilovgraddan Stalinoya giden bir mihver üzerinden taarruz etmekte ve Stalingradı geri almak istemektedirler. Bu suretle Mariupol'u şimalden sarmış da olacaklardır.

Sovyetler bu maksadla burada küllîyetli piyade ve tank tümenlerinden maada düşmanın gerilerine saldırmakta oldukları süvari kıt'aları da kullanıyorlar. İkinci Cihan Harbinin beşinci yılında büyük süvari kuvvetleri kullanmak, hâlâ bir çok Kazak atına ve atlısına malik oldukları anlaşılan, ancak Ruslara vergi ise de, çamur ve don mevsimleri gelmeden bunlardan fazla istifadeler ve büyük neticeler elde edecekleri tahmin edilemez. Bununla beraber Rus kıt'aları bu istikamette Stalino'ya şimalden ve doğudan bir kaç Km. ye kadar yaklaşmışlar ve bu şehrin hemen doğusuna düşen Makeyevka'yı almışlar. Daha şimalde Kramatorsk ve Slawyansk şehirleri de Rusların eline düştüğüne göre Stalino belki şu anda Almanlarca boşaltılmıştır. Rusların Stalino'dan sonraki hedefleri Dinyeper nehri üzerinde Saporoşye'dir. Fakat buna çok mesafe vardır.

Rusların ikinci taarruz bölgesi Harkof'un cenubile, batı ve şimal batısındadır. Onlar burada Senkow ve Lebedin'e kadar ilerliyerek Dinyeper üzerinde Çerkasy umumî istikametinde derince bir girinti yaptılarsa da Poltawa'ya doğru ilerlemelerinde şiddetli Alman mukavemetine çarptılar. Neticede her iki istikamette Rus taarruzu ve ilerlemeleri şimdi pek yavaşlamıştır. Bu taarruzlardan maksad Dinyepere sür'atle vararak Alman cenub kanadını merkezden ayırmaktı.

Ayni maksadla ve Sumy - Konotop bölgesindeki Alman kuvvetlerini şimalden sarmak arzusile Kursk batısında devam eden Sovyet taarruzları, Rylsk ve Glukof üzerlerinden Desna ırmağı üzerinde Korop kasabasına kadar varmış ve Kiyefe doğru bir girinti daha vücude getirmiştir. Şimdi de Konotop düşmekle bu girinti daha genişlemiş ve daha tehlikeli bir hal almıştır.

Dördüncü Sovyet taarruzunun hedefi Briansk'tır. Ruslar bu müstahkem şehri şimalden ve cenubdan sararak almağa çalışıyorlarsa da Orel'in düşmesindenberi, bir türlü muvaffak olamıyorlar.

Beşinci Rus taarruzunun maksadı Smolensk müstahkem şehrini geri almak olup bunun için Spas Demensk'ten şehre giden demiryolunun ortalarında Jelniya doğusunda muharebeler olup duruyorsa da gene seri bir netice çıkmamaktadır.

Görülüyor ki Almanlar, doğu cephesinde bıraktıkları, umumiyetle az ve zayıf kıt'alarla Rusları herhangi bir ehemmiyetli kasaba veya nokta için haftalarla uğraştırabilmekte ve bu sayede onlara çok kıymetli zamanlar kaybettirmektedir. Önümüzde Rusyanın yağmur ve çamur haftaları vardır. Bu suretle Rus ileri hareketlerinin yakında yavaşlaması mümkündür. Fakat ondan sonra don ayları gelecektir ki bunlar, Almanlar için yeniden tehlikeli olabilirler. Bununla beraber Almanlar için gelecek kış nekadar fena şartlarla geçerse geçsin, onların en nihayet Melitopol - Dinyeper hattına kadar çekilecekleri ve burasını gelecek ilkbahar ve yaz iptidalarına kadar tutacakları tahmin olunur.

Bu takdirde de Almanların şimal İtalyayı ve batı Avrupayı muvaffakıyetle müdafaa etmeleri ihtimali vardır. O halde harb Avrupada, bir çoklarının zannettikleri gibi, Anglo - Saksonların galebesile hemen ve çarçabuk bitecek bir raddeye henüz gelmiş değildir. Bunlar son zaferi elde etmeden evvel daha çok uğraşmak, cenub ve orta İtalyayı almak, şimal İtalyada çetin muharebelere girişmek, Balkanlara çıkmak ve en nihayet Manşı aşarak Fransayı istilâ etmek ve Berline doğru batıdan ve cenubdan yürüyerek iç hatlarda hareket edebilecek olan Alman ordularile son kat'î savaşlar vermek zorunda kalacaklardır. Bunlar ise, Alman milleti itimad ve metanetini kaybetmedikçe ve Alman ordusu ayakta bulundukça zor işlerdir.

Onun için Avrupada harb hemen bitmiyerek daha çok zaman, hatta seneler sürebilir. Müttefiklerin Uzakdoğuda Japonyaya taarruza geçilmesini Avrupa harbinin sonuna bırakmamaları da onların bunu yalnız bildiklerini değil, pratikte dikkate bile aldıklarını göstermektedir.

H. E. ERKİLET

HEM NALINA HEM MIHINA

80 yaşındaki yarışçılar

Birkaç gün önce Cumhuriyette şöyle bir haber çıkmıştı: «Halen 80 yaşında bulunan meşhur Henri Ford, 46 yaşındaki gazeteci Drew Pearson'u bisiklet yarışile yüksek atlama müsabakasına davet etmiş ve kendisine meydan okumuştur. Gazeteci tarafından kabul edilen bu iddialı bahsin sebebi, Pearson'un yazdığı bir makalede, Henri Ford'un çok yaşlı ve fena sıhhatli olması yüzünden muazzam fabrikalarını idareye devam edemediğini ve bu bakımdan bunların devlet emrine geçmesi gerektiğini söylemiş olmasıdır.»

80 yaşında iken 800 hektarlık arazi üzerinde 8 aydan kısa bir zamanda, 80,000 amelenin çalıştığı muazzam bir uçak fabrikası kurmağa ve burada, ayda belki de 800 den fazla Uçan Kale ve Liberator nev'inden dev bomba uçağı yapmağa muvaffak olan Henri Ford'un, kendisinden yarı yarıya genc bir adamla bisiklet yarışına ve yüksek atlama müsabakasına kalkışması, belki de, bir Amerikan garabeti addedilebilir.

Gazeteci ile sanayici arasındaki bu iddialı müsabakaların yapılıp yapılmadığını ve yapıldıysa kimin kazandığını henüz ajanslar bildirmediler. 46 yaşındaki gazetecinin, eğer hastalıklı bir adam değilse, 80 lik sanayiciyi geçmesi, ihtimali kuvvetlidir. Fakat, Henri Ford, müsabakaları bir tekerlek boyu, yahud iki santim farkla değil de, iki yarışçının yaşları arasındaki nisbet dairesinde de kaybetse bile ihtiyar fabrikator, kendisinin vücudce hâlâ zinde olduğunu, muarızına ispat etmiş olacaktır.

Henri Ford'un bu iddialı meydan okuyuşu, Amerikalıların, nekadar sporcu olduklarını göstermesi itibarile de mühimdir. Amerikalı, en çok şu üç şeye ehemmiyet verir:

Kazanmak, spor yapmak ve gülmek.

Birincisi, ona refah temin eder; ikincisi sıhhat, üçüncüsü de neşe...

Gezdiğimiz askerî ve sivil üniversitelerde, beden terbiyesine ve spora ders saatleri kadar zaman ayrıldığını hayretle görmüştüm. Saat üçten itibaren, üniversitelerin kapalı jimnastik ve spor salonları, açık spor sahaları ve mükemmel stadyomları, ferdî ve cem'î sporların her nev'ini yapan çelik vücudlü genclele doludur.

West - Point Askerî Üniversitesini, yani Harb okulunu gezerken hava pek soğuktu. Paltom olmadığı için, iki pardesüyü üstüste giymiştim. Talebenin bir kısmı, kapalı havuzda, sıcak suda, yüzüyor; bir kısmı da açık yüzme havuzunda kulac atıyordu. Ayni şeyi Princton sivil üniversitesinde de gördüm. Buradaki genc talebe, yarıçıplak top talimi yaparken Levazım mektebine devam eden 45-50 yaşındaki adamlar da, kapalı havuzda çırılçıplak yüzüyorlardı.

Amerikan milletinin sporculuğuna dair size bir misal daha vereyim. Anadolu Ajansı 26 ağustos tarihinde bir Amerikan şehrinden aldığı şu haberi neşretti:

«Meşhur Maraton koşucusu Amerikalı Fawley 87 yaşında ölmüştür. Fawley, Maraton koşusuna ilk defa 50 yaşında iken iştirak etmiş ve bu mesafeyi en kısa zamanda katetmiştir. Son defa ayni koşuya 1938 yılında 82 yaşında iken iştirak etmiş ve bu mesafeyi 4 saat 32 dakikada almıştır.»

Maraton koşusu, 40 kilometrelik bir mesafe üzerinde yapılır. Bizde 20 yaşındaki mahdud genclerin yaptıkları bu koşunun Türkiye rekorunu bilmiyorum amma, herhalde 82 lik ihtiyar Amerikalının bunu 4 saat 32 dakikada koşması, Besim Koşalayın da, Maratoncularımızın da ağzının suyunu akıtmış olsa gerektir.

İhtiyar sanayici milyarder, Henri Ford'un 46 yaşında bir gazetecile yarışmağa kalkmasını bir Amerikan garabeti addederek şaşıp gülmemeli, gıpta etmelidir.

GELİŞİ GÜZEL

Rakamlar ve insanlar - Harb cilveleri - Kaçakçı deve

Rakamlar ve insanlar

Rakam, şüphe yok ki, kalemlerden ve fırçalardan çıkan eserlerin en belâgatlisi. Elektrik tahsildarlarının eve bıraktığı fatura; manav dükkânındaki etiketler, aybaşında esnafın sunduğu hesab puslası, sırası gelir, birkaç yüz milyonluk bir bankanın kâr ve zarar hesabındaki on binler, yüz binler kadar hürmet telkin eder, gözler önünde büyüdükçe büyür. Gerçeği de izafisi kadar tok sözlüdür, hatır gönül tanımaz, kadı efendinin körlüğünü yüzüne vuracak kadar hakikat âşığıdır.

Amerikalıların yaptığı yeni bir istatistik, benzerlerinden pek çoğunu, belâgat ve doğru sözlülük bakımından geri bırakıyor.

Amerikada, bir cemiyet var. Adı: «Sosyal Terakki cemiyeti». Umumî olarak tahmin edilenden pek daha az nisbette insan topluluklarının, modern medeniyet nimetlerine erişebildiğini gösteren bir cetvel neşretmiş. Şu cetvele, beraber, bir göz gezdirelim.

Bütün dünyanın- nüfusu -takriben 2 milyar 200 milyon. Bu nüfusun 600 milyonu, ömründe bir kere bile aşı olmamış; 700 milyonu, hiç bir doktor muayenesinden geçmemiş; 800 milyonu, diş fırçası nedir bilmiyor; 1 milyar 300 milyonunun okuması yazması yok, 1 milyon 500 bini sinemaya gitmemiş, 1 milyon 500 bini elektrikten, 1 milyon 900 bini akar sudan mahrum; 2 milyonu, doğduğu memleketlerden dışarı adım atmamış, bir o kadar da ömründe sıcak su yüzü görmemiş.

Bu hesaba göre, yirminci asır medeniyetinden, pek ufak bir azlığın istifade ettiği, dünya nüfusunun büyük ekseriyetinin, bu medeniyetin nimetlerinden mahrum olduğu anlaşılıyormuş.

İlmi de fenni de, biribirinin gözünü oymak için bir vasıta diye kullanmakta tereddüt etmiyen yirminci asır medeniyetleri, -medeniyeti nimet diye tarif edince- kulağa aykırı bir lâf oluyor. Yukarıki istatistiğin içinde bulunanlardan olmasam, dışında kalanlardan olduğuma sevinirdim.

Harb cilveleri

Dostum Bürhan Felek duymasın, harb lâfı edeceğim. Duysa bile cezama razıyım; çünkü, kalemimin ucuna takılan mevzu, feda edilemiyecek kadar meraklı.

Harbin cilveleri gün geçtikçe çoğalıyor. Facia halinde belirenlerini hep biliyoruz. Bunların bir de yarı gülünç, yarı acıklı olanları var ki, aşağıda anlatacağım, onlardan.

Bu harb, Amerikada, şimdiye kadar görülmedik bir buhran yaratmış. Hizmitçi buhranı. Önce, hizmetçi arayanlar güçlükle bulmağa başlamışlar, sonra, hiç bulamaz olmuşlar, yavaş yavaş, mevcud hizmetçiler de yerlerini bırakıp savuşa savuşa, iş o hale gelmiş ki, ağırlığınca altın verseniz, hizmetçi bulunmaz olmuş. Hele New-York, bu bakımdan, pek kötü durumda imiş.

Bu yokluğun sebebi, harb sanayii şubelerinin, hergün artan bir nisbet dahilinde adama ihtıyacı olması; bu arada, kadınlara da, başka hiç bir işte kazanamıyacakları kadar bol ücret verilmesi.

Sonunda, kabak, ev kadınlarının başında patlamış. Zengini de, orta hallisi de, yemeğinden ortalık hizmetine kadar, bütün evinin işini kendisi görüyor.

Kan tükürüp, kızılcık hoşafı içtim demek, her devir insanlarının hiç ihmal etmedikleri bir yiğitlik kanunudur. Bu kanun, Amerikadaki hizmetçi buhranında da kendini göstermiş, iş züppelik haline gelmiş.

Ziyafetlerden sonra, kadın, erkek bütün davetliler - ev sahibleri de dahil - sofradan kalkıp, sigara salonuna geçer gibi, mutfağa, geçiyorlar, orada, kadınlar dekolte tuvaletlerile, erkekler fraklarile, kolları sıvayıp bulaşık yıkayorlar, tabak çanak kurulayorlar. Modanın imdada yetişmesi, hizmetçisizlik felâketini unutturmuş, unutturmuş da değil, bir eğlence haline getirmiş.

Yalnız, arada sırada, gazetelerde şöyle ilânlar çıkıyormuş: «Bir orta hizmetçisi aranıyor. İzin günleri, evin hanımı, kendisine ayrıca, suvare esvabile kürkünü de ariyet olarak verecektir.»

İlâna, şu da ilâve edilebilir: «Gerek ev sahibleri, gerek davetliler, elleri işe yatgın olduğundan, hizmetçinin istirahati, her cihetle müemmendir.»

Kaçakçı deve

Epey zaman evvel işitmiştim. Belki siz de bilirsiniz. Yalansa, günahı uyduranların boynuna, bir esrar kaçakçısı, Mısıra götüreceği esrarı, memlekete sokmak için çare ararken, dahiyane bir fikir bulmuş. Bu vak'a, meşhur Russel Paşanın, uyuşturucu madde kaçakçılarına dünyayı zehir ettiği tarihde oluyor.

Evet, kaçakçı, dahiyane bir fikir bulmuş. Birkaç okka çeviz almış. Kabuklarını parçalamadan, cevizleri ikiye bölmüş, içlerini boşaltmış, yerine esrar doldurmuş. Sonra, bir hindi sürüsü satın almış. Gemiye yüklemiş. Kendisi de, cevizlerini hâmilen, ayni gemiye binmiş. Mısıra doğru yola çıkmışlar.

Vaktaki İskenderiyeye yaklaşmışlar, kaçakçı, ne yaptıysa yapmış, bir aralık hindilerin yanına gitmiş, cevizleri, birer birer hayvanlara yutturmuş. Mısır toprağına ayak basmağa bir iki saat vakit kaldığına, Russel Paşanın adamlarının da, hindi kursağında esrar aramak elbette akıllarına gelmiyeceğine göre, kaçakçı malını emniyette görüp, rahat rahat kamarasına çekilmiş.

Aksilik bu ya, Mısır sıhhiyesi, o günlerde, meğerse bir karantina tatbik ediyormuş gemiyi karantinaya koymuşlar. çok geçmeden, kursaklarda eriyen cevizlerin muhteviyatı, hindilerin sırrını meydana çıkarınca, sürü sahibi de, tabiî deliğe!

Son günlerde, gene Mısırda, buna benzer bir kaçakçılık olmuş. Fakat bu seferki kaçakçı, hem daha gözü pek, hem galiba daha zenginmiş. Esrar, ceviz gibi ufacık bir nesnenin içinde, hindi kursağında değil, tübler dolusu, deve işkembesinde kaçırılıyormuş.

Doğrusunu isterseniz, esrar kaçakçılığının bu şekli, ister hindi ile olsun, ister deve ile, tam kaçak malın kendisine yakışan bir şekil.

Hindiden veya deveden başlayıp, kaçakçılık teşkilâtı adamlarile devam eden, en nihayet, ateş pahasına, müşteriye dayanan bir yutturmaca.

H-V

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İtalyan mukavemetinin mahiyeti

Müttefiklerin İtalyan karasına ayak bastıkları gündenberi karşılaştıkları yarım yamalak mukavemetin hakikî mahiyetini anlamak istiyen Journal de Geneve'in Roma muhabiri, bu mukavemetin bir gösterişten ibaret olduğunu açıkça bildirmekte ve böylece İtalyanların Müttefiklerle dövüşmeğe istekli olmadıklarına işaret etmektedir.

İsviçreli gazete muhabirinin İtalyayı içinden görerek yazdığı yazıyı, hâdiseler de teyid ettiği için hakikati ifade etmiş olduğundan şüphe etmemek gerekiyor. Esasen Mussolini'nin düşmesindenberi İtalyanın harb isteğini kaybetmiş olduğu umumiyetle göze çarpıyor ve şimdiki İtalyan hükûmetinin ergeç sulh yapması bekleniyordu. Fakat şimdiki İtalyan hükûmeti, harbe devam için karar vermiş ve gösteriş mahiyetinde olsa da harbe son vermekten çekinmiştir.

Acaba niçin?

Bunu İsviçreli gazete muhabirinden anlıyamadık. Fakat daha başka kaynaklar muhtelif sebeblerden bahsediyorlar.

Bunların birincisi, İtalyanın Almanya tarafından harbe devam için zorlanmasıdır. Almanya, bir taraftan İtalya dahilinde bulunan kuvvetlerinin tazyiki ile, diğer taraftan İtalya dışında ve bilhassa Balkanların muhtelif bölgelerinde bulunan İtalyan kuvvetlerini rehine gibi tutmakla, bu kuvvetlerin İtalyaya dönmelerine imkân vermemekle, İtalyayı harbe devam etmeğe mecbur ediyor ve İtalya bu içli, dışlı baskıdan kendini kurtaramadığı için bu mecburiyete boyun eğiyor.

Sebebin mühim olduğu şüphe götürmez. Fakat bunun harbden çıkmak istiyen bir hükûmeti karar vermekten alıkoymıyacağını sanmak beyhudedir. İtalya hükmeti sulh yapmağa karar verdikten sonra ya İtalya dahilindeki Almanlar, müdafaanın bütün yükünü sırtlarlar ve İtalyaya işgal edilmiş bir memleket muamelesi yaparlar, yahud çekilip giderler. Dışarıdaki İtalyan askerlerine gelince, bunlar da ya esir muamelesi görürler, yahud memleketlerine iade edilirler.

İtalya hükûmetinin mahza bu sebeb yüzünden, harbe zorlandığını sanmak doğru olmasa gerektir.

Daha mühim bir sebeb, Müttefikler tarafından yapılan çıkarma hareketinin tekemmül etmemiş olduğudur. Çünkü Müttefiklerin Calabria'ya yaptıkları ihrac ile iktifa ederek buradan adım adım ilerliyecekleri sanılmamakta, bilâkis Müttefiklerin Napoli, Roma ve Taranto bölgelerine çıkarmalar yapmaları, hatta Korsika ve Sardunya adalarına ve bir deyişe göre Arnavudluğa askerî çıkarmalar yapmak üzere oldukları tahmin edilmektedir.

İtalya harbinin uzamaması lehinde oldukları söyliyen Müttefiklerin, İtalyaya karşı yapacakları çıkarma hareketlerinin henüz başlangıcda oldukları vuzuh ile göze çarpıyor. İtalyanlar da, Müttefiklere karşı ne yapacaklarını ve Müttefiklerle nerede dövüşeceklerini kararlaştırmak için bu hareketlerin tekemmülünü beklemekte ve bu yüzden Calabria'da kuvvetlerini israf etmemekte sayılabilirler.

Yani bugünkü vaziyete bakarak İtalyanların harb etmiyeceklerini ve Müttefiklerin çıkacakları her yeri boşaltarak çekileceklerini sanmak sırası, henüz hulûl etmemiştir. Fakat Müttefiklerin Sicilyayı istilâdan sonra Akdenizde kat'î hâkimiyeti kazanarak ve hava üstünlüklerine güvenerek İtalyan karasına çıkmaları ve yarım adayı her taraftan tehdid etmeleri, İtalyanların harb isteği üzerinde her halde tesir etmiş, belki bu isteği kırmıştır. Çünkü deniz ve hava hâkimiyetinin İngilizlere ve Amerikalılara geçmesi ile İtalyanın ateşten masun bir tarafı kalmamış ve bu masuniyetsizlik İtalyaya çok pahalıya mal olmuştur. Askerî çıkarmaların tevalisi ise bu masuniyetsizliğe en vahim mahiyeti vereceği için İtalyanın harbe devam etmesinin hikmetini izah için ileri sürülen ikinci sebeb de birinci sebeb gibi eksik kalıyor.

Kim bilir, belki bu iki sebeb birbirini tamamlamakta ve bir taraftan Alman baskısı, diğer taraftan İtalyanın teslim olmamak arzusu, İtalya harbinin uzayıp gitmesini temin etmektedir.

Fakat bu sebeblerin ikisi de milletleri harbe teşvik edecek mahiyette değildir. Milletler baskı altında değil, harb isteklerile ve teslim olmamak için değil, muzaffer olmak için harb ettikleri zaman, harbin her ıstırabına dayanırlar. Başka her baskı ve her endişe değersiz kalır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Şarkta Sovyet ilerleyişi

Donetz ve Harkof kesimlerinde çok şiddetli savaşlar oluyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

çarpışan kıt'alarımız 10-15 kilometre kadar ilerlemişler ve 50 kadar meskûn mahalli işgal etmişlerdir. Bunların arasında Narlia demiryolu şubesi de vardır.

Harkof'un cenubunda ve cenub batısında kıt'alarımız bazı kesimlerde 4-7 kilometre kadar ilerlemişler, Tarosovka ve Şilivka da dahil olmak üzere birkaç meskûn mahalli işgal etmişlerdir. Harkof istikametinde kıt'alarımız birkaç defa elden ele geçmiş olan Zunkov şehrini de geri almışlardır.

Alman tebliği

Berlin 7 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinin cenub kesiminde Alman kıt'aları büyük zırhlı ve piyade kuvvetlerine karşı müdafaa muharebeleri yapmışlardır.

Cephenin başka kesimlerinde, Kuban köprübaşında ve cephenin şimal müntehasında bazı mevziî mahiyette muharebeler müstesna olmak üzere kayda değer bir şey olmamıştır.

Alman deniz kuvvetlerine mensub birlikler Finlandiya körfezinde Luga koyunun şark sahilinde Sovyet hücum teşkillerinin karaya çıkma teşebbüsünü püskürtmüşler ve bu harekete iştirak eden iki düşman deniz birliğini yakmışlardır.

Bir gece muharebesi esnasında bir düşman torpil motörü batırılmıştır. Düşman dün şark cephesinde 144 tank ve 59 uçak kaybetmiştir.

Alman cephesi ikiye ayrılmış

Stockholm 7 (a.a.) — Dün akşam bildirilen Konotop'un zaptından sonra cenubda harekâtta bulunan Alman kuvvetlerile şimaldeki Alman kuvvetleri arasında irtibat kesilmiştir. Rus kıt'aları bir taraftan Kiev ve diğer taraftan da Makowska endüstri merkezine doğru ilerlediklerinden Don havzası tehdid altında bulunmaktadır. Bizzat Almanlar Stalino şehrini boşalttıklarını haber vermekte ve Ruslar da daha şimdiden bu şehrin dış mahallelerine girmiş bulunmaktadırlar.

Donetz havzasında şiddetli savaşlar

Berlin 7 (T.P.) — Çarşamba gecesi şark cephesinde Sovyetler Taganrog'dan başlıyarak bütün Donetz havzasına şamil olmak üzere nevmidane bir gayretle Alman mevzilerine saldırmağa başlamıştır. Havaların bozuk gitmekte olmasına bakmıyarak Ruslar bütün günü çetin muharebelerle geçirmişlerdir. Alman cephesi her tarafta çelik gibi dayanmaktadır.

Kubanda muharebeler hafifledi

Belrin 7 (T.P.) — Kuban köprübaşında savaşlar hafiflerken, Donetz'te birdenbire alevlenmiştir. Bolşevikler motörize ve zırhlı kuvvetlerle cephemizi yarmak teşebbüsüne geçmişlerse de, bazı mevziî muvaffakıyetler elde ettikten sonra mukabil taarruzumuzla bu yerlerden püskürtülmüşlerdir.

Karşılıklı hava akınları

Berlin 7 (a.a.) — D. N. B. nin öğrendiğine göre, ağır Alman savaş uçakları dün gece doğu cephesi cenubunda mühim Sovyet demiryol tesislerini bombalamışlardır. 4 istasyonda yangınlar ve infilâklar çıkarılmış ve harb malzemesi taşıyan bir tren tahrib olunmuştur.

Merkez kesiminde Alman savaş uçaklarının gece taarruzları Sovyet iaşe ve malzeme servislerine karşı tevcih edilmiştir. Bir çok demiryolları üzerinde münakalât kesilmiş ve nakliye trenleri yoldan çıkarılmıştır.

Şiddetli fırtınalar başladı

Bükreş 7 (T.P.) Şark cephesinin cenub kesimlerinde 24 saattenberi şiddetli fırtına devam etmektedir. Sürekli yağmurlar Azak denizi ve Kuban köprübaşı kesimlerinde muharebe faaliyetini durdurmuştur. Taarruzda bulunan Sovyet tankları ve zırhlı vasıtaları çamur deryası içinde saplanıp kalarak Alman - Rumen silâhlarına güzel hedef teşkil etmektedirler. Hava kuvvetlerinin faaliyeti sekteye uğramıştır.

Ruslara göre iki aylık Alman kaybı

Londra 7 (B.B.C.) — Bugün Moskovada neşredilen Sovyet hususî tebliği, 5 temmuzdan 5 eylûle kadar iki ay zarfında Almanların 400,000 maktul verdiklerini ve 80,000 de esir bıraktıklarını bildirmektedir. Bu müddet zarfında düşmanın 9000 tankı ve 7000 den fazla uçağı tahrib veya iğtinam olunmuştur.

Sovyetler bugün Orel mıntakasında yapılan mezalim ve tahribatın mücrimlerini ilân etmişler ve bunların başında Alman merkez cephesi kumandanı Mareşal Von Kluge'yi zikreylemişlerdir. Orel mıntakasında yapılan tehçirde 20 bin Rus kadını Almanyaya nakledilmiştir.

Millî Fransız kurtuluş komitesi delegesi geldi

İstanbul 7 (a.a.) — Millî Fransız kurtuluş komitesi delegesi orta elçi M. de Saint Hardouin bugün İstanbula gelmiştir. Mumaileyh, şimdiye kadar muharib Fransayı temsil eden ve yeni vazifesinde başlıca muavinlerinden biri kalacak olan M. Manec ile birlikte seyahat etmiştir.

M. de Hardouin, Kont de Chambrun'ün sefirliği esnasında sefaret başkâtibi sıfatile 4 sene Ankarada kalmıştır.

Meclis çarşambaya tatil yapacak

Ankara 7 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinin yarınki topantısında, vefat eden iki meb'usun vefat tezkereleri okunacaktır. Meclisin gelecek çarşambaya; teşrinisaninin bidayetinde toplanmak üzere tatil yapması muhtemeldir.

Zararsız geçen zelzele

Ankara 7 (Telefonla) — Dün akşam saat 19 la 20 arasında merkezi Dikili olmak üzere İzmir, Çanakkale, İzmit, Ankara ve Kırşehirde vukua gelen yer sarsıntılarında hasar olmadığı Dahiliye Vekâletine gelen malûmattan anlaşılmıştır.

Konyada mangal kömürü yok

Konya (Hususî muhabirimizden) — Belediye tarafından meşe kömürünün kilosuna 13 kuruş nark konulduğundan piyasadaki kömürler birdenbire ortadan kalktı. Şimdi Konyada kilo ile dahi kömür bulunmuyor.

Konya Nafıasında bir suiistimal

Konya (Hususî muhabirimizden) — Konya Nafıa dairesinde basmakinist Fettah Başaran ile ambar memuru Salih Ertunanın birleşmeleri neticesi olarak 4 - 5 bin liralık bir suiistimal olmuştur ve hâdise adliyeye intikal etmiştir.

Fransada bir tethişçi şebekesi meydana çıkarıldı

Vichy 7 (T.P.) — Fransız zabıtası, Aines departmanı dahilinde Bourg'da bir makine ilânı üzerinde yaptığı incelemede Moskova nam ve hesabına çalışan 7 kişiden mürekkeb bir tethişçi grupunu tevkife muvaffak olmuştur. Bunlardan ikisi Saint - Cyr vilâyetinin Menthon kasabasında yakayı ele vermiştir. Bu adamlar tutulmazdan evvel muhtelif köylere gizli beyannameler dağıtmışlardır. Diğer birinin üzerinde bir bomba bulunmuştur. Bunun tevkifinden sonra diğerlerinin izlerinde yürünerek hem kendileri tevkif olunmuş, hem de bastırmış oldukları beyannameler ve infilâk maddeleri musadere edilmiştir.

> Türk Hava kurumunun kamplarında, göklerimizin kahramanlarını yetiştiren havacı bir nesil üremektedir. Millî yardımdan hız ve kuvvet alan bu çalışmalar için Türk Hava kurumuna fitrelerimizle de yardım etmeliyiz.

Almanya üzerinde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

dakika sürmüş ve şehirde büyük yangınlar çıkarılmıştır. 16 bomba uçağı üssüne dönmemiştir.

Dün gündüz Tunderbolt av uçakları himayesinde uçankaleler cenubu garbî Almanyadaki hedefleri ve bilhassa Stuttgart'ı bombardıman etmişlerdir. Aynı günde batı Avrupada Alman işgali altındaki memleketlerde Rouen, Abbeville, Amiens hava alanlarına taarruzda bulunmuşlardır. Şiddetli hava muharebeleri olmuş ve 82 Alman av uçağı düşürülmüştür. Bizim 34 bomba uçağımız eksiktir.

Bugün gündüz bombardıman ve av uçaklarımız Fransa, Holanda ve Belçika üzerinde akınlarına devam ederek Brüksel yakininde uçak fabrikasını, Fransada Saint Paul, Poix ve Abbeville hava meydanlarını bombalamışlardır. Birkaç düşman av uçağı tahrib edilmiştir.

Almanlara göre

Berlin 7 (a.a.) — Resmî tebliğ:

Düşman bomba uçakları dün cenub batı Alman toprakları üzerinde uçmuşlardır. Stuttgard ve Strazburg şehirleri üzerine atılan bombalar halk arasında kayıblarla bir takım hasarlara sebeb olmuştur.

Dün gece İngiliz bomba uçakları Münih bölgesi üzerine akınlar yapmışlardır. Bu uçaklar da daha hedeflerine varmadan dağıtılmışlardır. Bombalar halkın oturduğu mahallelerle şehrin umumî binalarına ve cenub Bavyeranın bazı kasabalarına hasarlar yapmıştır. Halk arasında da kayıblar vardır.

Şimdiye kadar gelen ve kat'î olmıyan raporlara göre, hava kuvvetlerile uçaksavar topları 4 motörlü 53 İngiliz ve Amerikan bomba uçağını düşürmüştür.

Alman hava kuvvetleri, dün gece tesirli bir surette Cambridge bölgesinde bir çok uçakların bulunduğu düşman hava meydanlarına hücum etmişlerdir.

İki Alman uçağı üslerine dönmemiştir.

346 milyon dolar!

Detroit 7 (a.a.) — Yeni harb istikrazı hakkında Detroit'da bir demecde bulunan Maliye Nazırı Morgenthau, Hamburgun tahribi 346 milyon dolara mal olduğunu ve Berlinin tamamen tahribi ise bu miktarın altı misli fazlasına mal olacağını söylemiştir.

Denizaltı taarruzu yeniden başlıyacak

Washington 7 (a.a.) — Amerikan Bahriye Nazırı albay Knox, Alman denizaltılarının yakında yeniden taarruza geçmeleri beklendiğini söylemiştir.

Uzakdoğuda

(Baştarafı 1 inci sahifede)

fikte şimdiye kadar hiç görülmemiş sayıda uçak kullanılmıştır. Bu harekette ilk defa olarak paraşütçü kıt'alar kullanılmış ve Avustralya topçusu paraşütle karaya indirilmiştir. Japonların Laede 20.000 kişiden ibaret olan kuvvetleri 4 tümene baliğ olmaktadır. Bunlar tamamile çevrilmiş bulunmaktadır. Hiçbir münakale hatları kalmamıştır. Heath çiftliği cihetinde Japonların bütün müdafaa istihkâmları oralara atılan 94 ton bomba ile imha edilmiştir.

Japonlara göre

Tokyo 7 (T.P.) — Cenub Pasifikten gelen haberler, Amerikan kuvvetlerinin Vella La Vella adasını üs edinmek için burayı ele geçirip tahkim etmek niyetinde olduklarını belli etmiştir. 6 eylûlde Japon keşif kolları bu havalide bir Amerikan konvoyuna refakat eden büyükçe bir kruvazörle muhriblere raslamıştır. Japon torpido uçakları bunlardan bir muhrib ve bir kruvazörü tahrib etmiştir.

İkinci Ağırceza reisi vazife başında hastalandı

İstanbul ikinci Ağırceza mahkemesinin yeni reisi Salih Esad Alperen, dün öğleye doğru muhakeme sırasında rahatsızlanmıştır. Bunun üzerine celseye ara verilmiştir. Adlî hekim Dr. İzzet İşçan kendisini muayene ederek, bir müddet istirahat etmesine lüzum görmüştür. Salih Esad Alperen, otomobille evine gitmiştir. Kıymetli hâkime bir an evvel iyilik temenni ederiz.

Öğretmenlerin alacakları veriliyor

Beş yıl içinde ödenmesi kabul edilmiş olan maaş ve intıbaktan mütevellid öğretmen alacaklarının verilmesi için Maarif Vekâleti vilâyetimize 34,170 lira göndermiştir. İlk olarak bunlardan vefat edenlerin ailelerine tediyat yapılacaktır.

İtalyada kaynaşma

Bazı şehirlerde yeniden sulh nümayişleri yapıldı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

dahilinde ve Vatikana aid işler için gittiklerini ısrarla belirtmişse de bu seyahatlerin büyük bir siyasî maksad takib ettiği düşüncesi bir türlü silinememektedir. Bu iki zatın Churchill'e ve Roosevelt'e Papanın birer mesajını götürdükleri hakkındaki şayia devam etmektedir.

Papalık meclisi gene toplandı

Roma 7 (Stefani) — Dün sabah Vatikanda kardinallar meclisi yeniden toplanmıştır. Bu hususta Messaggero gazetesi «Toplantı harbin İtalyan yarımadasına sirayet etmesi ve Papalık hükûmetinin vaziyetile alâkadardır.» demektedir.

İtalyada kaynaşmalar devam ediyor

Stockholm 7 (a.a.) — Dagens Nyheter gazetesinin öğrendiğine göre, bütün demokrat milletlerle sulh yapmak ve Almanları İtalyadan çıkarmak için İtalyadaki hukuku beşer cemiyeti tarafından çıkarılan beyannameler İtalyanın her yerinde dağıtılmıştır. Social Demokraten ismindeki gazete İtalyada Almanlara karşı nümayişler yapıldığını ve Almanlara ateş açıldığını yazmaktadır. Cenubî İtalyadaki iki şehirde Almanlar belediye makamlarına hâkim bulunmaktadırlar. Yolları kapatan ve cenubî İtalyadan gelen sivil halk, Alman askerlerine yol vermekten imtina etmiş olduklarından askerler halk üzerine ateş açmışlardır.

Diğer taraftan Milâno ve Torino'da sulh lehinde yeni nümayişler yapıldığı öğrenilmektedir.

Sobranya bugün gene toplanacak

Sofya 7 (a.a.) — Sobranya çarşamba günü toplanacak niyabet meclisi azalarının intihabı hakkında bir kanun çıkarılmak üzere aktedilecek celsenin tarihini tesbit edecektir. Nazırlar meclisi bugün 10,30 da toplanmıştır. 12,30 da hâlâ celse devam ediyordu.

Bulgaristanın siyaseti değişmiyor

Sofya 7 (T.P.) — «Zora» gazetesi bugünkü 3 üncü Kral Boris'in siyasetinin devamı başlığı altındaki başmakalesinde Başvekil Filof'un müteveffa Kralın, son anına kadar itimadını haiz olduğunu ve Kralın takib etmekte olduğu siyaseti en iyi tatbik edebilecek bir şahsiyet bulunduğunu tebarüz ettirmektedir. Gazete, mütaleasına devamla Başvekil Filof'un hariciye nazırı olmak münasebetile müteveffa Kralın haricî siyasetteki teamüllerini, yani Almanya ile işbirliğinin devamını temin edecek devlet adamı olduğunu belirtmektedir.

Müttefik şefleri İtalya hakkındaki sulhu görüşüyorlar

Washington 7 (a.a.) — Tahmin edildiğine göre, yakında İtalya ile yapılacak sulh, Reis Roosevelt ile Mr. Churchill arasındaki görüşmelerin başlıca mevzuunu teşkil etmektedir. Vatikan şehri valisi Enrico Galeazzi'nin seyahati ve Kont Sforza'nın Reis Roosevetle yaptığı görüşmeler hakkındaki haberler İtalyada yeni bir hükûmet kurulacağına ve bu memleketle yakında sulh yapılacağına emare sayılmaktadır.

Almanya Bulgaristanı tazyik ediyormuş

Londra 7 (Radyo) — İsviçreye akseden ve Gazette de Lausanne tarafından neşrolunan haberlere göre Almanya, Bulgaristan üzerindeki tazyikini artırmak için Sırbistana yeniden bir takım kuvvetler göndermiştir. Maksad, kral naibleri meclisinin Mihvere taraftar kimselerden seçilmesi ve böylece bu meselenin süratle halledilmesidir. Diğer bir kaynaktan alınan haberlere göre Kral Boris'in ölümündenberi Bulgaristanda 2300 kişi tevkif olunmuştur.

Liselerde yolsuzluk tahkikatı

Yolsuz hareketlerinden dolayı kapatılan Yüce Ülkü lisesi ile işten el çektirilen Hayriye, İstiklâl ve Musevi liseleri müdürleri hakkında tahkikata devam olunmaktadır. Tahkikata mevzu teşkil eden hususlar arasında askerlik çağında bulunan ve iki sene üstüste sınıfta kalan talebenin mektebe kaydolunmaları da bulunmaktadır.

Yüce Ülkü lisesinin tasfiye işlerile meşgul olan ilk tedrisat müfettişi Tevfik Solmaz mektebden ayrılan talebenin tasdiknamelerine nezaret etmektedir. Diğer cihetler Vekâlet umum müfettişlerinin murakabesi altında yapılmaktadır. Tahkikat evrakı önümüzdeki hafta sonuna doğru Vekâlete gönderilecektir.

Diğer taraftan hususî mekteblerden tasdikname alarak resmî mekteblere nakletmek üzere Maarif müdürlüğüne müracaat eden talebe sayısı artmıştır.

Yeni ekmek halitası

Eldeki Mısır stoku tükenmekte olduğundan badema İstanbul ekmeklerinin %80 buğday, %5 çavdar veya mahlût ve %15 arpadan tertib edilerek 91 randıman esasından imal edileceği Vilâyete bildirilmiştir.

Türkiye Spor Ansiklopedisi

Türkiye Spor Ansiklopedisinin sekizinci sayısı zengin mündericatla çıkmıştır. Bu nüshada A. Atçı, İstanbul yarışlarındaki dedikodulara cevab vermektedir. Ayrıca tanınmış spor muharrirlerimizden Eşref Şefik, Cehdi Şahingiray, İlhan Arakon, Said Salâhaddin ve Suad Erlerin makalelerile 100 metre rökordmeni Semih Türkdoğanın atletizm şampiyonası hakkında tenkidi, Balkan tenis şampiyonu Sedad Erkoğlu'nun Marmara kupası hakkında tetkik yazısile, yüksek mimar Şinasi Şahingirayın Galatasaray stadyomunun bütün teferrüatını izah eden makalesini ihtiva etmektedir. Memleketimizde en temiz basılan bu güzel mecmuayı okuyucularımıza tavsiye ederiz.

> Göklerde daha çok kuvvetlenmek, dünya havacılığının hamlelerinden bir adım bile geride kalmamak için Türk Hava kurumunun çalışmalarına elimizden geldiği kadar destek olalım. Fitre günlerinde vazifemizi unutmıyalım.

Fazla yolcu alan vapurlar

Evvelki gün Köprüden Üsküdara hareket eden 18.40 vapuruna fazla yolcu alındığı görülmüş ve Üsküdar iskelesinde yolcuların biletleri emniyet memurları tarafından toplanmıştır. Sayılan biletlerden ve vapurun limana kaydındaki istiabdan fazla yolcu sabit olduğu takdirde Şirketi Hayriyeye Belediye cezası verilecektir.

MUSİKİ

Roji Szabo konseri

Şehrimizde bulunmakta olan, Ankara Devlet Konservatuvarı piyano profesörü Roji Szabo, evvelki akşam Tokatlıyan salonunda seçkin bir davetli huzurunda bir piyano konseri verdi.

Meşhur Macar bestekârı Bartok'un san'atından istifade ederek yetişmiş olan bu kıymetli virtüoz davetlilerine iyi seçilmiş bir programla güzel bir musiki gecesi yaşattı. Programda Mozart'ın Do minor sonatı, De minor Fantaisie'si ve Do major sonatı; Debussy'nin 1 numaralı Arabesque'si ve Feux d'artifices'i; Bartok'un «Köyde Akşam» parçası: Dohnanyi'nin Cappricio'su ve Kodaly'nin «Marosszek dansları» vardı. Szabo bilhassa «Feux d'artifices» parçasını yeniden yarattı denilebilecek derecede harikulâde bir şekilde çaldı ve san'atının bütün kudretini gösterdi. Hararetle alkışlanan san'atkâr, programa ilâveten davetlilerine Mozart'ın «Variations» larını dinlemek zevkini verdi.

Roji Szabo'nun konserini büyük bir haz ve heyecanla dinledikten sonra, san'atkârın, Ankara Radyosundaki konserlerinden başka şimdiye kadar fazla konser vermemiş olmasına üzülmekten kendimizi alamadık. Değerli piyanistimizin sık sık ve daha geniş bir dinleyici kütlesi karşısında konserler vermesini temenni ederiz.

V. G.

Selim Sırrı Tarcan ailesinin teşekkürü

Uğradığımız büyük acıyı bizimle paylaşmak için telefonla, telgrafla, mektubla halimizi soran ve kızımız Selmanın cenazesine gelen dostlara ayrı ayrı minnettarlığımızı bildirmeğe vaziyetimiz müsaid olmadığından gazetenizin delâletini rica ederiz.

Kardeşi, eşi, anası, babası

Merhum Günseli'nin ruhu için Mevlid

İtalyada bir kaza kurşunu ile hayata gözlerini kapıyan Muhiddin Üstündağın kızı Günselinin ruhuna ithaf edilmek üzere yarın öğle namazını müteakıb Teşvikiye camiinde Mevlid okunacaktır.

Merhumenin peder ve validesi, kendisini sevenlerin bu Mevlidi Şerife gelmelerini rica etmektedirler.

Emin Bülend'in Asârı

Merhum şair Emin Bülendin asârı kitab halinde neşredilmek üzere ailesi tarafından toplanmaktadır. Evrakı metrûkesi arasında bulunmıyan ve dostları tarafından muhafaza edilmiş şiirlerinin de bu kitabda yer alabilmesi için bir suretlerinin (Bostancıda Vükelâ caddesi Alipaşa sokak 40 No. da) kızı Sâra Danışman adresine gönderilmesi bilhassa rica olunmaktadır.

Topuzun Kısmeti

Yazan Mahmud Yesari

No. 42

Jale — Bana güvenemiyorsan, onun yerine, sen oyna. Benim niyetim, çocuğun parasını yemek değil. Nazlanan kalantorların ayağını alıştırmak. Mesele burada. Gözleri bir kere kamaşsın, sonrasını, ben idare ederim.

Rükneddin — Oyunun şekli nasıl? Masadakilerin gözleri önünde mi paketleri açıyorsun?

Jale — Evet, yavrum. (Oyun ve kâğıtlar hakkında izahat verir.)

Rükneddin — Ben, yeminliyim, kumar oynamam.

Jale — Atma. Evde oynuyormuşsun.

Rükneddin — Evdekine kumar denmez. Buradaki, şaka değil.

Jale — Sen kendi hesabına uynamıyacaksın ki, yavrum.

Rükneddin — Sonra, ben, damgalıyımdır, tanırlar.

Jale — Buraya gelenlerden Şermi Adnan, seni tanır, öbürleri tanımaz.

Rükneddin — (İçini çeker:) Beni tanımayan var mı? Şahsan tanımasalar bile, ismimi duymuşlardır.

Jale — Sen, kumardan çekileli yıllar oluyor. Unutuldun, hiç adın geçmiyor. Benim kalantorlar da dışarlıklı. İstanbullu olsalar, kulaklarına gitmiştir, derim.

Rükneddin — Meselâ kimler?

Jale — Bahri Akbudak...

Rükneddin — İlk defa duyuyorum.

Jale — Hasan Mertekoğlu..

Rükneddin — Keza..

Jale — Tahir Delipoyraz..

Rükneddin — Keza..

Jale — Yavrum, ben, sana demedim mi?

Rükneddin — Çok para dönüyor mu?

Jale — On beş, yirmi bin lira döndüğü geceler oldu.

Rükneddin — (Gözlerini açarak:) Ne diyorsun?

Jale — Ben, boşuna konuşmam, yavrum.

Rükneddin — Bilirim.

Jale — Sen de, ona göre tedarikli gelmelisin.

Rükneddin — Meselâ, nekadar?

Jale — Paranız bankada ise, çek defterini getirirsin, yavrum.

Rükneddin — Bankada değil.

Jale — Öyle ise, on bin lira ile gel.

Rükneddin — (Yerinden sıçrayarak:) On bin lira mı? Amma açıldın.

Jale — Yavrum, neye bu kadar şaşdın?

Rükneddin — Bir de şaşmıyacaktım.

Jale — Yüz bin liranın onda biri, yavrum.

Rükneddin — Fazla.

Jale — Hiç fazla değil. Hepsini sürmiyeceksin ki... Fiş alırken öğrünsün. Tesiri başkadır. Sonra ku beklemek için, dayanmak lâzım. Az para ile, büyük potları kaçırırsın. Terso gider de içeri girersen kayıplarını çıkaramazsın.

Rükneddin — Kumarı, bana öğretme. Ben, senin bilmediklerini de bilirim. Başıma gelmiyen kalmamıştır. Bin lira iyidir.

Jale — (Dudak büker:) Bin lira mı? İstediğim tesiri yapmaz.

Rükneddin — İki bin?

(Getirilecek para miktarı hakkında pazarlığa girişirler. Hacı birkaç bin lira getirmekte ısrar eder.)

Jale — Uzattın ama... (Kaşlarını çatar:) Sen, on bin lira ile buraya geleceksin. Yoksa karışmam.

Rükneddin — Beni, tehdid mi ediyorsun?

Jale — Ne dersen de. Geldiğin zaman, bir şeylerden bahsetmiştim. Unutacak kadar zaman geçmedi. Seni, rahat bırakmam, yavrum.

Rükneddin — Peki, peki.. Evet. Ne gün gelelim?

Jale — Adresi ver, ben, haber gönderirim.

Rükneddin — (Cebinden kartını çıkarır, verir:) Eve, telefon edersin.

Jale — Telefonun var mı? Mükemmel. (Kartı alır, ayağa kalkar:) Sen, biraz otur, ben giyineyim, beraber çıkarız. Sen, bana, apartımanı da gösterirsin. Bileyim, daha iyi. (Odadan çıkar.)

(Jale hazırlanarak gelir. Beraber çıkarlar. Otomobile binerler. Hacı, apartımanını Jaleye gösterir ve ayrılırlar.)

Rükneddin — (Apartımana girer, yemek odasında masa kenarında, dalgın oturan Topuza:) Nasılsın, evlâd.

Topuz — (Sıçrayarak:) Ha, sen misin? Dalmışım da gorhdum.

Rükneddin — (Oturur:) Keyfin iyi ya?

Topuz — İyi olam diyek de, iyi olah! Boş durmaktan içim sıhılly.

Rükneddin — Gezmek, dolaşmak mı istiyorsun?

Topuz — Ne edeceğimi bilmirim ki baba!....

Rükneddin — Beni dinle, seni, birkaç gün, sonra, cici bir eve götüreceğim.

Topuz — Nireye?

Rükneddin — Çitlenbik apartımanına.

Topuz — Ora nire?

Vahan — Yavrum Jale,

Rükneddin — Güzel bir kadın var.

Topuz — Geçenki garı gibi olmasın da....

Rükneddin — Değil, değil.. Kibar kadın..

Topuz — Orada ne yapacağız ki?

Rükneddin — Kâğıd oynıyacağız, eğleneceğiz.

Vahan — Hacı beyim, yavrum Jale, seni, partiye çağırmış?

Rükneddin — Arasıra yapıyormuş. Siz de gelin, dedi.

II

Hacı, ambale oluyor!

(Telefon çalar. Jale Hacıyı bu gece beklediğini söyler.)

Kadın sesi — Aklında olsun, ben gene söyliyeyim, tedarikli gel.

Rükneddin — Merak etme.

Kadın sesi — Sana söylediğim Akbudak, Mertek oğlu, Deli Poyraz gelecekler.. Kâğıdlar da hazır..

Rükneddin — Falso olmaz ya?

Kadın sesi — Sen de merak etme. Muhakkak geliyorsun, değil mi?

Rükneddin — Geliyorum. (Telefon kapanır.)

Rükneddin — (Topuza:) Bu gece, gidiyoruz.

Topuz — Nireye?

Rükneddin — Hani, söylemiştim ya, Çitlenbik apartımanına.

***

(Akşam, saat dokuz buçuk. Hacı Topuzu alarak Çitlenbik apartımanına gider.)

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program	18,35 Şarkılar
7,32 Jimnastik	19,00 Haberler
7,40 Haberler	19,20 Dans orkes.
7,55 Salon orkes.	19,45 Yurd sesleri
★	20,15 Rad. Gazetesi
12,30 Program	20,45 Beraber şarkı
12,33 Şarkılar	21,00 Serbest zaman
12,45 Haberler	21,10 Sonatlar
13,00 Müzik (Pl.)	21,30 Sağlık saati
	21,45 Bando
★	22,30 Geçmiş gün
18,00 Program	22,35 Haberler
18,03 Fasıl heyeti	22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								■	
2							■		
3								■	
4		■				■			
5									■
6					■				
7			■	■		■	■		
8									
9	■							■	

Soldan sağa:

1 — İki tarafı birbirine katan fesadçı — 2 — Yarı müstakil vilâyet, nota. 3 — Bir şey bilmemezlik. 4 — Bir edat, ilgili. 5 — Evlâd edinilmiş olan kız. 6 — Uyuyan (eski dilde), zamanın göreneklerine tam kendini uydurmuş olan. 7— Dişi olmıyan yiğit, bir hayvan. 8 — Bir çeşid baş örtüsü. 9 — Üstüne tazyik yapmak.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Bedava. 2 — Heyet erkânından, perişan. 3 — Bir şeyin dışarıdan görünüşü, bazılarının yemeklerinin yarısı. 4— Yabancılar, iskambilde bir kâğıd. 5 — Çocuk (eski dil), kesin olarak karar verip harekete geçme. 6 — Tersi eskiden Anadoluda hüküm sürmüş devletlerden biridir, nota, bizi dünyaya getirenlerden birinin yarısı.- 7 — Anatole France'in meşhur bir eseri, yama. 8 — Borc para verme. 9 — Dermansız yok edilemez, nehirlerden birinin eski adı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	E	N	T	E	N	E	C	İ
2	E	S	E	R	■	E	K	A	L
3	R	İ	C	A	E	D	E	N	■
4	B	R	İ	K	■	İ	M	İ	K
5	İ	■	D	İ	Z	M	E	K	■
6	Y	A	■	T	A	■	M	■	P
7	E	N	F	■	İ	S	E	D	E
8	■	K	U	Y	R	U	K	■	Y
9	K	A	L	E	■	R	■	E	K

BORSA

İstanbul Borsasının 7/9/943 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York— 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid — 100 Pezeta	12.89
Stockholm— 100 İsveç Kr.	31.1325
ESHAM VE TAHVİLÂT	
İkramiyeli %5 938	19,35
İkramiyeli %5 933 Ergani	21,60
%7 934 Sıvas - Erzurum 2-7	20,05
%7 941 Demiryolu 1	20,14
%7 91 Demiryolu 2	19,67
%7 941 Demiryolu 3	19,20
%7 Birinci tertib Millî Müdafaa	20.32
%5 İkramiyeli Millî Müdafaa	19,94
Merkez Bankası	116,—
İttihad Değirmencilik	23.—

MÖBLE APARTIMAN ARANIYOR

Bir ecnebi Taksim civarında 3-5 odalı tam konforu, behemehal telefonu bulunan iyi tefriş edilmiş müstakil bir daire aramaktadır. Galata posta kutusu 1092 ye müracaat.

Mürebbiye aranıyor

12 yaşında bir kıza ingilizceyi öğretecek 40 yaşından yukarı bir mürebbiye aranıyor Hizmet şahadetnamesi suretini ve referans göstererek şartlarını (İngiliz) rumuzile İstanbul 176 posta kutusu adresine bildirmeleri.

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ İSTANBUL ŞUBESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Hasköy, Ayvansaray, Balat, Kasımpaşa ve Mumhane değirmenlerinde hâlen mevcud olan çıkıntı maddeleri her değirmendeki mevcudu ayrı ayrı olmak şartile, 17/9/943 cuma günü saat (14) te açık pazarlıkla satılacaktır.

Şartları öğrenmek istiyenlerin Sirkecide Liman hanında Ofisin Un Satış Servisine müracaatleri.

İstanbul Vakıf Ormanlar İşletmesi Müdürlüğünden:

İşletmemizde münhal 10 lira aslî maaşlı memuriyete 10/9/943 cuma günü saat 14 te yapılacak olan imtihanda orta mekteb mezunu alınacaktır.

Alâkadarların evrakı müsbitelerile Büromuza müracaatleri ilân olunur. (3902)

Tecrübeli 2 FEN MEMURU Aranıyor

Anadoluda çalışacak tecrübeli iki fen memuruna ihtiyac vardır.
Taliblerin Büyük Tünel han No. 6 ya müracaatleri.

Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankara Şehir mezarlığında yapılacak tesviyei türabiye inşaat duvarları, yollar ve keşifte gösterilen diğer işler olup bedeli keşfi 303093 «üç yüz üç bin doksan üç» liradır.

2 — Bu işe aid keşifname vesair evrak 15 lira bedel mukabilinde Ankara İmar Müdürlüğünden alınır.

3 — Eksiltme vahidi kıyasii fiat üzerinden kapalı zarf usulile yapılacaktır.

4 — İhale 10 eylûl 943 tarihine müsadif cuma günü saat 17 de Vilâyet Konağında imar idare heyeti huzurunda yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için:

a — 15873.72 lira teminat verilmesi.
b — Ankarada kanunî ikametgâh gösterilmesi.
c — 1943 senesinde Ticaret Odasında kayıdlı bulunması.
d — Bu işi yapmağa ehil bulunduğuna dair İmar Müdürlüğünden vesika alınması icab eder.

6 — Teklif mektubları yukarıda 4 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline, yani saat 16 ya kadar idare heyeti riyasetine makbuz mukabilinde tevdi edilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların kanunun 34 üncü maddesine uygun olarak ayni saate kadar gelmiş olması lâzımdır. Her ne suretle olursa olsun vaktinde heyete vâsıl olmıyan mektublar nazarı itibara alınmaz. (8512)

Yüksek İktısad ve Ticaret Okulu Müdürlüğünden:

Talebe kayıd ve kabulüne 23 eylûl 943 perşembe günü başlanacak, 18 birinciteşrin 943 pazartesi günü son verilecektir.

İsteklilerin pazartesi ve perşembe günleri saat 9,30 - 12,30 arasında aşağıda yazılı belgelerle okula bizzat müracaatleri.

1 — Kayıd ve kabul dilekçesi.
2 — Lise bitirme ve olgunluk diplomalarının asılları,
3 — Nüfus hüviyet cüzdanının aslı.
4 — Aşı ve sıhhat raporu
5 — İyi hal kâğıdı,
6 — 4.5 X 6 boyunda 18 aded kartonsuz fotograf. (8814)

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden : SERBEST ve UCUZ KEPEK SATIŞI

Ofisimizin hesabına çalışmakta olan değirmenlerde mevcud kepeklerin beher kilosu «8» kuruştan serbest olarak satışına başlandığı ilân olunur.

Ankara Belediye Reisliğinden:

1 — Otobüs müstahdemini için maakasket 220 takım kışlık elbise ile 220 aded palto on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Muhammen bedel cem'an 21560 liradır.

3 — Teminatı 1617 liradır.

4 — Bu işin 17/9/943 cuma günü saat 11 de talibine ihalesi mukarrer bulunduğundan nümune ve şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Encümen kalemine müracaatleri ve isteklilerin de 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi sarahati veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını ihale günü olan 17/9/943 cuma günü saat 10 a kadar Belediye dairesinde müteşekkil Encümene vermeleri. (8593)

Millî Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarlığından:

Hava Gedikli Okuluna talebe kayıd ve kabul muamelesi 30 eylûl 943 tarihine kadar uzatılmıştır. Alâkadarların bulundukları mahal askerlik şubesi başkanlıklarına hemen müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (8757)

DİŞÇİ ARANIYOR

Bir diş tabibi rahatsızlığı dolayısile gayet işlek ve çok muntazam muayenehanesi için çalışmağa mezun bir ortak arıyor. Talibisi İstanbul İş Bankası arka sokağında Muhiddin Güvendiren Diş Deposuna müracaat etmesi.

İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

İzmir - K. Paşa yolunun 6+500—16+500 üncü- Km. leri arasında muhtelif yerlerde 2700 metrelik şosenin esaslı tamiratı 32090 lira 38 kuruş keşif bedeli üzerinden 7/9/943 tarihinden itibaren 20 gün müddetle kapalı eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27 eylûl 943 pazartesi günü saat 11 de İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninde yapılacaktır.

İsteklilerin 2490 sayılı yasa hükümlerine tevfikan hazırlıyacakları 2422 liralık muvakkat teminatile ehliyet ve Ticaret Odası vesikalarını muhtevî teklifnamelerini muayyen saatten bir saat evvel Encümen Reisliğine tevdi ile makbuz almaları lâzımdır.

Bu işe aid maateferrüat keşif evrakı Ankara, İstanbul, İzmir Nafia Müdürlüklerinde görülüp tetkik olunabilir.

Postada vâki gecikmeler kabul edilmez. (8395)

Tıb Fakültesi Dekanlığından:

Adli Tıb Beşerî Fiziyoloji, Mikrobiyoloji Enstitülerile birinci, ikinci kadın, doğum, kulak, boğaz, burun birinci iç tedavileri, frengi ve üroloji kliniklerinde münhal asistanlıklar vardır.

Talib olanların yabancı dil imtihanları yapılmak üzere eylûlün yirminci pazartesi gününe kadar Dekanlık kalemine müracaat etmeleri. (8940)

Ankara Belediye Reisliğinden:

1 — Ankara Hâl binası çatısının kâmilen ve müceddeden Emülzer caddesine tecdidi işi 15 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 31237 lira 50 kuruştur.

3 — Teminatı 2342 lira 81 kuruştur.

4 — Bu işin 24/9/943 cuma günü saat 11 de talibine ihalesi mukarrer bulunduğundan şartname ve keşif cetvelini görmek istiyenlerin hergün Encümen Kalemine müracaatleri ve isteklilerin de 2490 numaralı kanunun 32 nci maddesi sarahati veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını ihale günü olan 24/9/943 cuma günü saat ona kadar Belediye dairesinde müteşekkil Encümene vermeleri. (8890)

İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Bergama - Dikili yolunun 8 + 000 — 17 + 000 nci Km.leri arasında muhtelif yerlerde 3900 metrelik şosenin esaslı tamiratı 40032 lira 33 kuruş keşif bedeli üzerinden 7/9/943 tarihinden itibaren 20 gün müddetle kapalı eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27 eylûl 943 pazartesi günü saat 11 de İzmir Vilâyeti Daimî Encümeninde yapılacaktır.

İsteklilerin 2490 sayılı yasa hükümlerine tevfikan hazırlıyacakları 3033 liralık muvakkat teminatile ehliyet ve Ticaret Odası vesikalarını muhtevî teklifnamelerini muayyen saatten bir saat evvel Encümen Reisliğine tevdi ile makbuz almaları lâzımdır.

Bu işe aid maateferrüat keşif evrakı Ankara, İstanbul, İzmir Nafıa Müdürlüklerinde görülüp tetkik olunabilir.

Postada vâki gecikmeler kabul edilmez. (8894)

KIYMETLİ SAN'ATKÂRIMIZ

Bay Münir Nureddin Türk Hava Kurumu Beşiktaş Şubesine üç yüz lira teberrü ettiğinden Ankaradan celbedilen bir kıt'a altın madalya şubenin 5 eylûl 1943 gecesi Beşiktaş Bahçesindeki sazlı eğlencesinde kendisine merasim ve teşekkürle talık olunmuştur.

İstanbul Vakıflar Orman İşletme Müdürlüğünden:

Üsküdara 23 kilometre mesafede ve şose kenarında Alemdar köyü deposundan Üsküdarda Şemsipaşa civarındaki depomuza dört bin ton odun ve iki bin metre mikâb tomruk naklettirilecektir.

İsteklilerin her iki depoyu ve nakledecekleri hamuleyi mahallinde görerek teklif mektublarile 10/9/943 tarihine kadar Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki Büromuza müracaatleri. (8899)

DOKUMA USTASI ARANIYOR

SÜMERBANK İPLİK VE DOKUMA FABRİKALARI MÜESSESESİ BAKIRKÖY BEZ FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Kasalı şalt otomatik dokuma tezgâhlarından iyi anlar uzun müddet bu işlerde çalışmış dokuma ustalarına ihtiyac vardır. San'at okulu mezunu olanlar tercih edilir. Verilecek ücret iktidar ve kabiliyetile mütenasib ve dolgundur.

İsteklilerin 15/9/943 tarihine kadar Fabrika İdaresine müracaatleri. (8718)

İstanbul Vakıflar Orman İşletmesi Müdürlüğünden:

Boluda teslim edilmek şartile 50 beygirlik bir lokomobil ile 75 santim genişliğinde iki katarak iki daire hizası ve bir arabalı daire iki baş kesme hizası transmisyon ve kasnakları satın alınacaktır.

Taliblerin teklif mektublarını 30/8/943 tarihine kadar İstanbul Çemberlitaş Vakıflar sokakta Büromuza vermeleri. (8638)

İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Beher kilosuna 249 kuruş fiat tahmin edilen evsafile şartnamesine uygun 10.700 kilo turyağı 9/9/943 perşembe günü saat 15 te İstanbul - Taksimde Jandarma Satınalma Komisyonumuzda kapalı zarf eksiltmesile ihale edilecektir. Muvakkat teminat 1998 lira 23 kuruştur.

Şartname hergün 134 kuruş bedel karşılığında Komisyonumuzdan verilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile temuıat makbuz veya mektublarını muhtevi kapalı zarf teklif mektublarını ihale vaktinden bir saat evveline kadar Komisyonumuza vermeleri. (8189)

ANADOLUDA ÇALISMAK ÜZERE

MEMUR, PUVANTÖR, MAKİNİST ve ŞOFÖR'e ihtiyac vardır. Hergün öğleden sonra Karaköy Palas kat 6, No 11 e müracaat.

Ankara Belediye Reisliğinden:

1 — 250.000 aded parke taşı on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 25.750 liradır.

3 — Teminatı 1921 lira 25 kuruştur.

4 — Bu işin 24/9/943 cuma günü saat 11 de ihalesi mukarrer bulunduğundan şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Encümen Kalemine müracaatleri ve isteklilerin de 2490 numaralı kanunun 32 nci maddesi sarahati veçhile tanzim edecekleri teklif mektublarını ihale günü olan 24/9/943 cuma günü saat ona kadar Belediye dairesinde müteşekkil encümene vermeleri. (8881)

ALTERNATÖR ALINACAK

Takriben 35 KVA ve 380/220 voltluk bir alternatör alınacaktır. Devir adedi tercihan 1000 dir. Yeni veya az kullanılmış olması lâzımdır. Satmak istiyenlerin Silivri Belediyesine müracaateri. (8808)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (10846) on bin sekiz yüz kırk altı lira olan idare matbaasının bir senelik ihtiyacı bulunan on kalem muhtelif klişe (27 eylûl 1943) pazartesi günü saat (15,30) on beş otuzda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (813) sekiz yüz on üç lira (45) kırk beş kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14,30) on dört otuza kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8946)

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden :

Hasköy, Ayvansaray, Balat, Kasımpaşa, Mumhane değirmenlerinde halen birikmiş ve bir sene içinde birikecek olan pis tozlar her değirmende ayrı ayrı olmak şartile, açık pazarlıkla 14/9/943 salı günü saat (14) te satılacaktır.

Şartları öğrenmek istiyenlerin Sirkecide Liman hanında Ofisin Un Satış Servisine müracaatleri lâzımdır.

İstanbul Vakıflar Orman İşletme Müdürlüğünden:

Alemdağ ormanlarının 6 No.lı maktaında mevcud kestane kayın, gürgen, kızıl ağaclar kestirilerek tomruk mertek sepet çubuğu ve odun yaptırılacaktır.

1 — Kesilecek miktar takriben 2000 metre mikâb kerestelik ağac ve 4500 metre mikâba muadil takriben 4 bin ton mahlût odundur.

2 — Bu işe aid vahid fiat cedveli ve şartnameyi Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki Büromuzda görebilirler.

3 — İsteklilerin 10/9/943 gününe kadar teklif mektublarile Büromuza müracaatleri. (8898)

Kadrak Ustası Aranıyor

Anadoluda kadrak makinesinde çalışacak tecrübeli bir ustaya ihtiyac vardır. Talibler şimdiye kadar çalıştıkları yerlerden aldıkları mektublarla hergün 10-12 ye kadar Galata Büyük Tünel han 6 No.ya müracaatleri.

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Aşağıda cins ve miktarları yazılı 26 kalem inşaat malzemesi pazarlık suretile satın alınacaktır. Bu malzemelere aid teklif mektubları 10/9/943 cuma günü akşamına kadar Umum Müdürlük Malzeme İşleri Dairesi Müdürlüğüne tevdi edilmesi şarttır. Bu tarihten sonra verilecek teklifler nazarı itibara alınmıyacaktır. Vaki teklifler 20/9/943 tarihine kadar muteber addedilecektir.

1—Kireç. Eskişehir - Konya, Adana hattına yakın yerlerden, 1000 ton.
2—6 m/m lik yuvarlak çubuk demir 50 ton.
3—24 ilâ 26 m/m lik yuvarlak çubuk demir 68 ton.
4—18 m/m lik yuvarlak çubuk demir 50 ton.
5—Lâma demiri 5 X 75 m/m lik 21 ton.
6—Beton arme bağlama teli, 3 ton.
7—Kiremid bağlama teli 1 ton.
8—Çivi 0,28/5 eb'adında 46, çivi 0.46/12 eb'adında 14, 0,55/14 eb'adında 13 ton, 0 X 6/18 eb'adında 7 ton.
9—Galvanizli çivi 7 Cm. boyunda 500.000 aded.
10—Çinko No. 12 yirmi beş ton.
11—Cam asgarî 2 mm kalınlık ve asgarî 50 X 60 Cm. eb'ad 4000 m2
12—Menteşe, germen kapı pencere No. 12 Sağ. 6000 No. 12 sol 6000 aded.
13—Menteşe germen kapı No. 14 sağ, 1400 sol 1400 aded,
14—İspanyolet 1500
15—Vasistas 2420 aded,
16—İçerden 152 aded,
17—Gerden konma büyük sürgülü fişli yale kilidi, ambar harici kapı için 440 aded,
18—İçerden konma K. yale kilidi, ikametgâh harici kapı için 170 aded.
19—Gömme fişli kilid dahili kapı için komple 1070 aded,
20—Kapı sürgüsü 2987 aded.
21—Kapı kolu, ambar için 880
22—Metal Depluvaye 10000 m2,
23—Kafes teli 7000 m2
24—Vidalar, ağac vidası 7/12 Cm. 2150 kilo.
25—Galvanizli oluklu saç 240 ton.
26—Tecrid bütünlemesi 4 ton. (8913)

DİŞ TABİBİ ARANIYOR

140 lira aylıkla Zonguldakta çalısmak üzere diplomalı veya permili bir diş tabibine ihtiyac vardır. Diş Deposu Mehmed İbrahim Berkmene müracaat.